

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex
maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis
opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè
explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Feria. 6.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9521

secundum in fine mundi aduentum.

9 Si quæ superfit Dominica, ita, vt propriè in die Dominico locum non habeat, (quod accidere potest in Officio secundæ Dominicæ, de qua tamen habetur propria Rubrica *sect. 6. cap. 8.* vel sequentium post Epiph. & in officio Dominicæ 23. post Pentecost.) tunc fit de Dominica exclusa in Sabbato præcedenti, non impedito festo nouem lectionum, alioquin in alia immediatè præcedenti feria, seu Festo simplici, in qua, seu quo officium fiat de feria, & legantur tres lectiones de Homil. Dominicæ, & in Laudib. dicatur Antiphona ad Benedictus, & oratio de Dominica currente proprio loco cum commemoratione Festi simplicis, & nota, præcedentem feriam non esse ad libitum, sed Sabbato solum impedito nouem lectionum; & illud verbum, *fit*, quod habetur in Rubr. *de Domin. n. 4.* est coniungendum cum verbo, *legitur*, ita vt ambo sint, imperantia. quod si tota hebdomada sit impedita officijs nouem lectionum, etiam translatis (quod in postrema Breuiarij recognitione additum est) tunc in Sabbato legatur nona lectio de Homilia illius Dominicæ, & de eadè fiat commemoratio in Ludibus tantum, cum Antiphona, & Oratione propria. Hæc in Rubricis *de Dominica tit. 4. nu. 4. & 5.* Ratio est, ne officium vllius Dominicæ omittatur, tum ne admirationi populo sit, quod ante Clementem VIII. fiebat, dum, translato semiduplici Festo, fiebat officium de Dominica extra suum diem, & propriam sedem, quæ ob anni angustiam deerat, quod populum facillè latet; qui tamen erga Festum de Sancto semiduplex deuotius moueri solet.

10 Ex quo etiam patet, quod, impedito Sabbato, vt supra, aut feria sexta, aut quinta à Festo simplici, non erit anticipandū officium prædictarum Dominicarum, feria quarta, aut tertia, in qua nullū fortasse occurrit Festum. nam neq; simplex Officium B. Virg. in Sabbato, neque Festum simplex in eodem occurrens impedit, quo minus in Sabbato fiat officium de Dominica, quæ superfit; sed tantum D. Barth. Gauant. Tom. II.

officium nouem lectionum impedit officium Dominicæ; & curandum est, quoad eius fieri potest, vt propius ad Sabbatum fiat de ea Dominica officium.

11 Excellunt hæc Dominicæ, quibus cedunt etiam Patroni, neque vnumquam mittuntur, Primæ classis idcirco cognominatæ: nimirum Prima Aduentus, & Quadragesimæ, Dominicæ Passionis, Palmarum, in Albis, in quibus decet populum moueri ad mysteria maiora in iisdem celebrata Redemptionis nostræ, tum officio, tum colore paramentorum, Aliæ minores, ideo dictæ secundæ classis cedunt quidem Festis Patroni loci, Tituli Ecclesiæ, & eiusdem Dedicacionis, quæ ad afficiendum populum maxime valent; alijs autem minime cedunt Sanctorum Festis, nimirum secundæ, tertiæ, quartæ Aduentus, & Quadragesimæ, Dominicæ Septuagesimæ, Quinquagesimæ; quarum ritum in proprio de tempore inuestigabimus.

12 Dominica prima mensium habet rationem potissimam in Breuiario, quia in ea solent poni initia sacrorum librorum cum suis Responsorijs. Ea igitur prima esse dicitur, quæ venit in Calendis mensis, vel est proximior (siue ante, siue post) ipsis Calendis; quod nisi fieret in mense Nouembris, deficeret tempus necessariū ad legendos sacros libros eidem mensi assignatos, adueniente Dominica prima Aduentus finem Nouembris, vt notatum est in Breuiarijs M. S. antiquissimis.

13 Dominica verò prima Aduentus est ea, quæ proximior est Festo S. Andrea, vel quæ venerit in ipso Festo. *Dur. lib. 6. c. 2.* seu vt cum Radulpho loquitur, *propos. 16.* post crastinum Sanctæ Catherinæ. neque enim ante crastinum, neq; in crastino eiusdem Virginis contingit initium Aduentus. De officio Dominicali dicemus, cum de Matutino, & alijs.

De Feria. Cap. VI.

1 **F**eria à sancto inquit, *Rabanus 2. de instit. clericor. c. 46.* quæ vox apud Ecclesiasticos antiquior est Siluestro, ex eodem *ibid.* De ea apud *Tertull. aduers.*

B 3 Psychicos

Psychicos cap. 8. & cap. 14. vbi ait Nobis omnis dies etiam vulgata, consecratione celebratur. cū enim horrerēt fideles nominare dies à dijs gentium, vel Iudaico more à Sabbato primam, secundam Sabbati, &c. ideo ac si Dominica prima feria diceretur appellauere reliquos dies, feriam secundam, tertiam &c. retento tantum nomine Sabbati. Vacante itaque die ab alijs Christi, vel Sanctorum Festis, fit de feria quod officium Domini est: vt quisq; intelligat, se Deo debitū vni Deo vacare debere. Appellabāt antiqui officium feriale, triū Responsoriorum officium.

2. Feriarum genus duplex; maius alterum dicitur, eo quod de feria minori seper fit in officio saltem commemoratio, nempe de feria qualibet Aduentus, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, & secunda Rogationum; quæ distinctio maiorum, & minorum in recognitione Breuiarij Clementina inuenta est, occasione Tabellarum de occurrentia, & concurrentia in fine Rubricarum editarum ad faciliorem Tabellarum vsū, auctore huius operis ipsas Tabellas reformante iussu maiorum.

3. Occurrit autem per annū officium feriale, serē quadragies, nisi occupetur dies à Festis mobilibus, seu Dominicis, vel diebus infra octauas particulariū ecclesiarū, seu à S. Maria in Sabbato, seu à Festis locorū proprijs. Vide ergo, an expediat minui adhuc hūc feriarum numerū.

4. De feriali officio, & partibus eius, agemus infra, cum de singulis partibus Officij.

De Vigilia. Cap. VII.

1. **Q**uædam Vigilia cum ieiunio celebratur, & pleræque: paciffimæ sine ieiunio, videlicet, Vig. Epiph. & Ascensionis Domini de quarum ieiunio lex nulla est, ob lætitiā Natalis Domini & eiusdem Resurrectionis. Quam ob causam, seu causas neq; ieiunatur pridie S. Ioannis Apostoli, & Euangelistæ, neq; Sanctorum Philippi, & Iacobi, tempore Paschali, ex *Innoc. III. de obseru. ieiun.*

tit. 46. c. 2. Vigilia cum ieiunio in Breuiario Romano sunt quatuordecim.

2. Vigilia occurrens in Dominica trāsfertur in Sabbatum precedens; exceptis Vigilijs Natiuitatis Domini, & Epiphaniæ de quibus fit officium eo die, quo occurrunt *Radul. propos. 19.* primo quidem ne ieiunemus in Dominica quod prohibetur *dist. 76. c. 21. vti nam in const. Apost. lib. 5. cap. 21.* deinde, vt cum ieiunio bona sit oratio, & Officium ad preparationem Festi. Ieiunium ab Hebrais fieri solitum pridie Sabbati, numquam in Sabbato, testatur Moses *Egyptius de temp. cap. de Sabbato, & cap. de Ieiunio.* Vigilia verò Natiuitatis Officium, vt festiuum, separatur eo casu à ieiunio, quod fit in Sabbato; sicut etiam Vigilia Epiphaniæ Officium festiuum est, non feriale, & ieiunio caret.

3. Vigilia occurrens in Festo primæ classis in Officio nullum habet locum, neque etiam commemorationem, ne solēnitas imminuatur. immo expediret, auctoritate maiorum, eo casu anticipari ieiunium ante illud Festum primæ classis eo modo; quo testatur *Nauiar. in Man. cap. 21. num. 11.* Leonem X. statuisse, vt eo anno, quo vigilia S. Ioan. Baptiste incidit in Festum Corporis Christi, pridie eiusdem Festi ieiunetur, quarta scilicet feria, Caiet. etiam docet in *V. Ieiunium cum Taberna, & alij*, posse Episcopum in festo solempni Patroni loci, si in eo occurrat Vigilia transfere ieiunium in pridie, num diem, sicuti ob festum S. Christianæ Patronæ ieiunatur pridie eius festi ratione Vigilia S. Iacobi Apostoli. Officium autem Vigiliæ in his casibus non est anticipandum. separari namque possunt officium Vigiliæ, & ieiunium eiusdem; quod patet in Vigilia Nat. Dom. cum occurrat in Dominica.

4. Vigilia occurrens in ferijs maioribus omittitur in officio, ita, vt nec de ea commemoratio fiat. quia ferie maiores sunt ferie Domini, & Vigiliæ sunt ferie feruorum Domini, quæ vt minores cedere debent, cum de vtrisque non possit officium fieri neque pro commemoratione alterius legi Homilia congruenter post Ho-